Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä huhtikuuta 2018 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Keskinäinen avunanto saatavien perinnässä – Direktiivi 2010/24/EU – 14 artikla – Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 47 artikla – Pyynnön vastaanottavan viranomaisen mahdollisuus kieltäytyä virka-avusta sillä perusteella, ettei saatavaa ole annettu asianmukaisesti tiedoksi

Asiassa C-34/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 16.1.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 24.1.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Eamonn Donnellan

vastaan

The Revenue Commissioners,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Rosas, C. Toader, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.1.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Eamonn Donnellan, edustajinaan L. Glennon ja E. Silke, solicitors, P. McGarry, SC, ja R. Maguire, barrister,

– The Revenue Commissioners, edustajinaan M.-C. Maney, solicitor, N. Travers, SC, B. Ó Floinn, BL, ja M. Corry, advocate,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään E. Tsaousi, M. Tassopoulou ja K. Georgiadis,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin, H. Krämer ja F. Tomat,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.3.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 16.3.2010 annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU (EUVL 2010, L 84, s. 1) 14 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Eamonn Donnellan ja vastaajana Revenue Commissioners (Irlannin tulli- ja veroviranomainen, jäljempänä Commissioners) ja jossa on kyse sellaisen saatavan perimisestä, joka muodostuu yhtäältä Kreikan tulliviranomaisten Donnellanille määräämästä sakosta ja toisaalta sakolle kertyneistä koroista ja siihen liittyvistä kuluista tai maksuista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 2010/24

3 Direktiivi 2010/24 annettiin SEUT 113 ja SEUT 115 artiklan perusteella. Sen johdanto-osan 1, 7, 17, 20 ja 21 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Jäsenvaltioiden välinen keskinäinen avunanto sellaisten toistensa saatavien ja unionin saatavien perinnässä, jotka liittyvät tiettyihin veroihin ja muihin toimenpiteisiin, edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. – –

– –

(7) Keskinäinen avunanto voi tapahtua seuraavasti: pyynnön vastaanottava viranomainen voi toimittaa avunantoa pyytävälle viranomaiselle tämän tarvitsemat tiedot avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa syntyneiden saatavien perimiseksi ja antaa velalliselle tiedoksi kaikki avunantoa pyytävästä jäsenvaltiosta peräisin olevat näihin saataviin liittyvät asiakirjat. Pyynnön vastaanottava viranomainen voi myös periä avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä saatavat, jotka ovat syntyneet avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa, tai toteuttaa turvaamistoimia tällaisten saatavien perinnän varmistamiseksi.

– –

(17) Tämä direktiivi ei estä noudattamasta kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin tai järjestelyihin perustuvaa laajempaa avunantoa koskevia velvoitteita.

– –

(20) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli yhdenmukaisen perintäavunantojärjestelmän tarjoamista sisämarkkinoilla, vaan se voidaan – – saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä – – toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. – –

(21) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet.”

4 Direktiivin 2010/24 1 artiklan otsikko on ”Kohde”, ja siinä säädetään, että ”tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltioiden on annettava apua 2 artiklassa tarkoitettujen, toisessa jäsenvaltiossa syntyneiden saatavien perimiseksi jäsenvaltiossa”.

5 Direktiivin 2010/24 2 artiklan otsikko on ”Soveltamisala”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan saataviin, jotka liittyvät:

a) kaikenlaisiin jäsenvaltion tai sen alueellisten tai hallinnollisten osien, paikallisviranomaiset mukaan lukien, kantamiin taikka niiden tai unionin puolesta kannettaviin veroihin ja maksuihin;

– –

2. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat:

a) hallinnolliset rangaistusmaksut, sakot, maksut ja lisämaksut, jotka liittyvät saataviin, joiden osalta voidaan 1 kohdan mukaisesti pyytää keskinäistä avunantoa ja jotka on määrännyt hallintoviranomainen, jolla on toimivalta kantaa asianomaisia veroja tai maksuja taikka suorittaa niitä koskevia hallinnollisia tutkimuksia, tai jotka hallinto- tai lainkäyttöelin on vahvistanut tämän hallintoviranomaisen pyynnöstä;

– –

c) korot ja kulut, jotka liittyvät saataviin, joiden osalta voidaan 1 kohdan taikka tämän kohdan a tai b alakohdan mukaisesti pyytää keskinäistä avunantoa.

– –”

6 Direktiivin 2010/24 8 artiklan otsikko on ”Tiettyjen saataviin liittyvien asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva pyyntö”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä annettava vastaanottajalle tiedoksi kaikki asiakirjat, myös oikeudelliset asiakirjat, jotka ovat peräisin avunantoa pyytävästä jäsenvaltiosta ja jotka liittyvät 2 artiklassa tarkoitettuun saatavaan tai sen perintään.

– –”

7 Direktiivin 2010/24 10 artiklan otsikko on ”Perintäpyyntö”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä perittävä saatavat, joita koskee asiakirja, joka mahdollistaa täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa.”

8 Direktiivin 2010/24 11 artiklan otsikko on ”Perintäpyynnön edellytykset”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Avunantoa pyytävä viranomainen ei voi esittää perintäpyyntöä, jos ja niin kauan kuin saatava ja/tai asiakirja, joka mahdollistaa sen täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa, on riitautettu mainitussa jäsenvaltiossa, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 14 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.”

9 Direktiivin 12 artiklan otsikko on ”Asiakirja, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa, ja muut mukana seuraavat asiakirjat”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Perintäpyynnön mukana on oltava yhdenmukainen asiakirja, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

Tästä yhdenmukaisesta asiakirjasta, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa, on käytävä ilmi täytäntöönpanon mahdollistavan alkuperäisen asiakirjan asiasisältö, ja sen on oltava yksinomainen perusta pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa toteutettaville perintä- ja turvaamistoimille. Siihen ei saa kohdistaa minkäänlaisia tunnustamis-, täydentämis- tai korvaamistoimia kyseisessä jäsenvaltiossa.

Täytäntöönpanon mahdollistavassa yhdenmukaisessa asiakirjassa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

a) täytäntöönpanon mahdollistavan alkuperäisen asiakirjan tunnistamisen kannalta merkitykselliset tiedot, kuvaus saatavasta, myös sen luonteesta, saatavan kattama ajanjakso, kaikki täytäntöönpanoprosessin kannalta merkitykselliset päivämäärät sekä saatavan määrä ja sen eri osat, kuten pääoma ja kertynyt korko;

b) nimi ja muut velallisen tunnistamisen kannalta merkitykselliset tiedot;

c) nimi, osoite ja muut yhteystiedot, jotka koskevat
   i) virastoa, joka vastaa saatavan määräämisestä maksettavaksi, ja, jos kyseessä on eri virasto,
   ii) virastoa, josta voi saada lisätietoja saatavasta tai mahdollisuuksista riitauttaa maksuvelvoite.

– –”

10 Direktiivin 13 artiklan otsikko on ”Perintäpyynnön paneminen täytäntöön”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Saatavia, joiden osalta on esitetty perintäpyyntö, on perinnän suorittamiseksi pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa kohdeltava siten kuin ne olisivat pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion saatavia, jollei tässä direktiivissä toisin säädetä. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on käytettävä samoihin veroihin tai maksuihin tai, jos samoja veroja tai maksuja ei ole, samankaltaisiin veroihin tai maksuihin liittyviin saataviin sovellettavissa pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä annettua toimivaltaa ja niissä säädettyjä menettelyjä, jollei tässä direktiivissä toisin säädetä.

– –

3. Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on perittävä viivästyneille maksuille korkoa perintäpyynnön vastaanottamispäivästä alkaen pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti.

– –”

11 Direktiivin 2010/24 14 artiklan otsikko on ”Riidat”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Saatavaa, alkuperäistä asiakirjaa, joka mahdollistaa täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa, tai yhdenmukaista asiakirjaa, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa, koskevat riidat sekä avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen suorittaman tiedoksiannon pätevyyttä koskevat riidat kuuluvat avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltaisten elinten toimivaltaan. Jos jokin asianomainen osapuoli riitauttaa perintämenettelyn aikana saatavan, alkuperäisen asiakirjan, joka mahdollistaa täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa, tai yhdenmukaisen asiakirjan, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa, pyynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava kyseiselle osapuolelle, että sen on nostettava kanne avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltaisessa elimessä siellä voimassa olevien lakien mukaisesti.

2. Pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa toteutettuja täytäntöönpanotoimia tai pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen suorittaman tiedoksiannon pätevyyttä koskevat riidat on käsiteltävä tämän jäsenvaltion toimivaltaisessa elimessä sen lakien ja asetusten mukaisesti.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettu kanne on nostettu avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltaisessa elimessä, avunantoa pyytävän viranomaisen on ilmoitettava tästä pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle ja mainittava, miltä osin saatavaa ei ole riitautettu.

4. Heti kun pyynnön vastaanottava viranomainen on saanut 3 kohdassa tarkoitetut tiedot joko avunantoa pyytävältä viranomaiselta tai asianomaiselta osapuolelta, sen on keskeytettävä täytäntöönpanomenettely saatavan riitautetun osan osalta siihen saakka, kunnes asiassa toimivaltainen elin on tehnyt päätöksen, jollei avunantoa pyytävä viranomainen toisin pyydä tämän kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti.

Pyynnön vastaanottava viranomainen voi avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä tai jos se muuten pitää sitä tarpeellisena toteuttaa turvaamistoimia perinnän varmistamiseksi, jos pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa voimassa olevat lait ja asetukset mahdollistavat tällaiset toimet – –.

Avunantoa pyytävä viranomainen voi avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten käytäntöjen mukaisesti pyytää pyynnön vastaanottavaa viranomaista perimään riitautetun saatavan tai riitautetun osan saatavasta, jos pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa voimassa olevat asiaankuuluvat lait, asetukset ja hallinnolliset käytännöt mahdollistavat tällaiset toimet. Tällaiset pyynnöt on perusteltava. Jos riitautus ratkaistaan velallisen hyväksi, avunantoa pyytävä viranomainen on velvollinen maksamaan takaisin kaikki perityt määrät sekä mahdolliset korvaukset pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien mukaisesti.

– –”

12 Direktiivin 2010/24 28 artiklan mukaan jäsenvaltioiden piti antaa ja julkaista tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31.12.2011 ja sovellettava näitä säännöksiä 1.1.2012 alkaen.

13 Direktiivin 2010/24 29 artiklalla kumottiin 1.1.2012 alkaen keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 26.5.2008 annettu neuvoston direktiivi 2008/55/EY (EUVL 2008, L 150, s. 28).

14 Direktiivillä 2008/55 oli kodifioitu keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 15.3.1976 annettu neuvoston direktiivi 76/308/ETY (EYVL 1976, L 73, s. 18) muutoksineen.

Täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1189/2011

15 Keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU tiettyjä säännöksiä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 18.11.2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1189/2011 (EUVL 2011, L 302, s. 16) 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Perintä- ja turvaamistoimenpidepyyntöihin on sisällyttävä ilmoitus siitä, että direktiivissä 2010/24/EU säädetyt edellytykset keskinäistä virka-apua koskevan menettelyn aloittamiselle ovat täyttyneet.”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

16 Irlannin kansalainen Eamonn Donnellan otettiin vuonna 2002 Irlannin oikeuden mukaisesti perustetun kuljetusyhtiön TLT International Ltd:n palvelukseen kuorma-auton kuljettajaksi.

17 Heinäkuussa 2002 Donnellan oli yrityksen antamien ohjeiden mukaisesti käynyt noutamassa Kreikassa toimivalta välittäjältä 23 kuormalavallista oliiviöljyä. Tavaroita koskevassa rahtikirjassa ilmoitettiin tavaroiden vastaanottajaksi eräs Irlannissa vähittäismyymälöitä pitävä yritys.

18 Donnellan esitti 26.7.2002 rahtikirjan Patrasin (Kreikka) sataman tulliviranomaiselle. Tullivirkailija löysi tavaroiden tarkastusta suorittaessaan oliiviöljyn lisäksi 171 800 askia salakuljetettuja savukkeita. Donnellan pidätettiin ja hänen lastinsa takavarikoitiin.

19 Donnellanin todettiin 29.7.2002 ensimmäisessä oikeusasteessa syyllistyneen salakuljetukseen ja fiktiivisten verotietojen antamiseen. Hänelle määrättiin ensin mainitusta lainvastaisesta teosta kolmen vuoden ja jälkimmäisestä vuoden mittainen vankeusrangaistus. Hänet vangittiin välittömästi.

20 Donnellan vapautettiin syytteestä 17.10.2002 valitusasteessa kummankin teon osalta ja hänet vapautettiin välittömästi.

21 Patrasin tullitoimipaikka teki 27.4.2009 päätöksen, jonka mukaan Donnellanille oli määrättävä 1 097 505 euron suuruinen hallinnollinen seuraamusmaksu siitä syystä, että heinäkuussa 2002 takavarikoidussa lastissa oli 171 800 askia salakuljetettuja savukkeita.

22 Kreikan suurlähetystö lähetti 19.6.2009 osoitteella ”Donnellan Eamonn Ballyhaunis, Ireland” kirjatun kirjeen, jossa se kehotti Donnellania ottamaan mahdollisimman nopeasti yhteyttä lähetystöön, jotta hän voisi tulla ottamaan vastaan ja allekirjoittamaan häntä koskevia tärkeitä asiakirjoja.

23 Patrasin tullitoimipaikka määräsi 15.7.2009 tekemällään päätöksellä 27.4.2009 tehdyn päätöksen mukaisesti Donnellanille 1 097 505 euron suuruisen rahamääräisen seuraamuksen. Seuraamus julkaistiin samana päivänä Helleenien tasavallan virallisessa lehdessä.

24 Kreikan viranomaiset lähettivät 14.11.2012 Commissionersille direktiivin 2010/24 10 artiklassa tarkoitetun, englanninkielisen perintäpyynnön, joka koski 1 097 505 euron suuruista rahamääräistä seuraamusta 384 126,76 euron suuruisine korkoineen ja 26 340,12 euron suuruisine kuluineen ja maksuineen.

25 Pyynnössä oli muun muassa täytäntöönpanoasetuksen N:o 1189/2011 15 artiklassa edellytetty ilmoitus siitä, että direktiivissä 2010/24 säädetyt edellytykset keskinäistä virka-apua koskevan menettelyn aloittamiselle ovat täyttyneet, seuraavine mainintoineen:

– ”The claim(s) is (are) not contested” [Saatavaa (saatavia) ei ole riitautettu]

– ”The claim(s) may no longer be contested by an administrative appeal/by an appeal to the courts” [Saatavaa (saatavia) ei voida enää riitauttaa hallinto- eikä lainkäyttöelimissä]

– ”Appropriate recovery procedures have been applied in the State of the applicant authority but will not result in the payment in full of the claim” [Asianmukaisiin perintätoimiin on ryhdytty pyynnön esittäneen viranomaisen valtiossa, mutta saatavaa ei saada niiden avulla kokonaan perittyä].

26 Donnellan sai 15.11.2012 Commissionersilta kirjeen, joka oli päivätty 14.11.2012 ja jossa häntä vaadittiin maksamaan 30 päivän kuluessa Kreikan viranomaisten perintäpyynnössä tarkoitetut 1 507 971,88 euroa hänelle määrätyn rahamääräisen seuraamuksen, sille kertyneiden korkojen ja siihen liittyvien kulujen tai maksujen perusteella.

27 Kirjeeseen oli liitetty englanninkielinen, direktiivin 2010/24 12 artiklassa tarkoitettu ”yhdenmukainen asiakirja”. Siinä viitattiin edellä mainittuun Patrasin tullitoimipaikan tekemään päätökseen ja kuvattiin kyseessä oleva saatava seuraavasti: ”Multiple duties for illegal cigarette trading” (savukkeiden laittomasta kaupasta määrättyjä maksuvelvoitteita).

28 Asiakirjassa mainittiin Donnellanin passin numero ja ilmoitettiin, että hänen osoitteensa oli tiedossa (”known”).

29 Saatuaan tämän 14.11.2012 päivätyn kirjeen, Donnellan valtuutti solicitorin hankkimaan puolestaan tarkempia tietoja Patrasin tullitoimipaikan tekemästä päätöksestä.

30 Hän haki 11.6.2014 High Courtilta vaadittujen summien perintäpyynnön täytäntöönpanon keskeyttämistä.

31 High Court lykkäsi pyynnön täytäntöönpanoa 12.12.2014 antamallaan väliaikaismääräyksellä siihen saakka, kunnes pääasiakysymys saataisiin ratkaistua.

32 Commissioners on esittänyt High Courtissa, että koska Donnellan ei ollut riitauttanut kyseessä olevaa saatavaa Kreikassa, sen on myönnyttävä perintäpyyntöön ja jatkettava saatavan ulosmittausta.

33 Donnellan on vedonnut siihen, että hänellä ei ollut Kreikassa tosiasiallisia muutoksenhakukeinoja, minkä vuoksi Commissionersin ei pidä myöntyä kyseiseen perintäpyyntöön.

34 Donnellan on väitteensä tueksi toimittanut ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle Kreikan oikeuden asiantuntijana toimineen Siaperas-nimisen henkilön laatiman selvityksen. Sen mukaan viimeinen päivä, jona Donnellan olisi vielä voinut riitauttaa Patrasin tullitoimipaikan päätöksen, oli 13.10.2009 eli 90 päivän kuluttua siitä, kun seuraamus julkaistiin Helleenien tasavallan virallisessa lehdessä.

35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on katsonut asiassa esitettyjen asiakirjojen perusteella ensiksikin, että 19.6.2009 päivättyä kirjattua kirjettä, jonka Kreikan suurlähetystö oli osoittanut Donnellanille, ei ollut toimitettu hänelle, toiseksi, että Donnellan oli saanut tietää päätöksestä, jolla hänelle määrättiin rahamääräinen seuraamus, 15.11.2012, ja kolmanneksi, että hän oli saanut tiedon päätöksen sisällöstä ja perusteista vasta tämän jälkeen 31.3.2014 ja 29.12.2015 päivätyillä Kreikan valtiovarainministeriön kirjeillä.

36 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Irlannin tuomioistuinten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, Irlannin perustuslaista ja niistä Irlannin sitoumuksista, jotka perustuvat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitettuun eurooppalaiseen yleissopimukseen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus), seuraa, ettei irlantilainen tuomioistuin voi antaa lupaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen päätöksen täytäntöönpanoon, jota ei ole annettu asianomaiselle tiedoksi ja joka lisäksi perustuu tekoihin, joiden osalta mainittu henkilö on todettu syyttömäksi. Kyseisen tuomioistuimen mukaan tällaisen päätöksen täytäntöönpanolla loukattaisiin Irlannissa oikeusjärjestyksen perusteita.

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, ettei direktiivin 2010/24 perusteella voida riitauttaa Kreikan viranomaisten päätöksiä Irlannin tuomioistuimissa mutta että unionin oikeusperiaatteet, sellaisina kuin ne on muotoiltu 14.1.2010 annetussa tuomiossa Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11) puoltavat kuitenkin sitä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi poikkeuksellisissa olosuhteissa tukeutua Euroopan unionin perusoikeuskirjaan (jäljempänä perusoikeuskirja) kieltäytyäkseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen perintäpyynnön täytäntöönpanosta.

38 High Court on tästä syystä päättänyt lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Ovatko direktiivin 2010/24 14 artiklan 1 ja 2 kohta esteenä sille, että [High Court] määrittäessään, voidaanko Irlannissa panna täytäntöön Patrasin tullitoimipaikan 14.11.2012 antama täytäntöönpanon mahdollistava yhdenmukainen asiakirja, joka koskee yhteensä 1 097 505,00 euron suuruista hallinnollista seuraamusmaksua, joka määrättiin 15.7.2009 salakuljetuksesta, jonka väitetään tapahtuneen 26.7.2002,

– soveltaa täytäntöönpanopyynnön suhteen Irlannin ja Euroopan unionin kansalaisen oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kohtuullisessa ajassa (perusoikeuskirjan 47 artikla ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artikla, jotka vastaavat Irlannin perustuslain 34, 38 ja 40.3 §:ssä vahvistettuja kansalaisoikeuksia) tilanteessa, jossa vireille pantu menettely selitettiin [kantajalle] ensimmäisen kerran vasta Kreikan tasavallan valtiovarainministeriön – – Revenue Commissionersille ja [kantajan] Irlannissa toimiville asianajajille lähettämään [29.12.2015] päivättyyn kirjeeseen sisältyneessä ’epävirallisessa’ englanninkielisessä käännöksessä – –

– ottaa huomioon direktiivin 2010/24 tavoitteet, jotka ovat keskinäisen avunannon tarjoaminen (direktiivin 2010/24 johdanto-osan 20 perustelukappale) ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvaa laajempaa avunantoa koskevan velvoitteen noudattaminen (direktiivin 2010/24 johdanto-osan 17 perustelukappale), kuten tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden takaaminen kansalaisille perusoikeuskirjan 47 artiklan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklan mukaisesti

– ottaa huomioon [unionin] oikeuden täysimääräisen tehokkuuden varmistamisen sen kansalaisiin nähden ja erityisesti 14.1.2010 annetun tuomion Kyrian [(C-233/08, EU:C:2010:11)] 63 kohdan?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

39 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksellään vastauksen siihen, onko direktiivin 2010/24 14 artiklan 1 ja 2 kohtaa tulkittava siten, että ne estävät jäsenvaltion viranomaista kieltäytymästä sellaisen perintäpyynnön täytäntöönpanosta, joka koskee jossakin toisessa jäsenvaltiossa määrättyyn rahamääräisen seuraamukseen perustuvaa saatavaa, syistä, jotka liittyvät asianomaisen oikeuteen saada tosiasiallisesti asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

40 Mainittakoon heti siitä, että jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen merkitys, koska sen avulla voidaan luoda alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja, ja pitää sitä yllä. Periaate edellyttää etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (ks. lausunto 2/13 (Unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 191 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Vaikka direktiivi 2010/24 kuuluukin sisämarkkinoita eikä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan sääntelyn piiriin, sekin perustuu edellä mainittuun keskinäisen luottamuksen periaatteeseen. Direktiivillä käyttöön otetun keskinäistä avunantoa koskevan järjestelmän toteuttaminen riippuu näet siitä, että asianomaisten kansallisten viranomaisten välillä vallitsee tällainen luottamus.

42 Direktiivin 12 artiklan 1 kohdasta käy ilmi, että saatavan periminen pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa perustuu yhdenmukaiseen asiakirjaan, jolla avunantoa pyytävä viranomainen välittää pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle siinä alkuperäisessä asiakirjassa olevat tiedot, joka

mahdollistaa täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa. Yhdenmukaiseen asiakirjaan ei saa kohdistaa minkäänlaisia tunnustamis-, täydentämis- tai korvaamistoimia pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

43 Direktiivin 2010/24 14 artiklan 1 kohdasta seuraa lisäksi, että kaikki saatavaan, kyseiseen alkuperäiseen asiakirjaan, yhdenmukaiseen asiakirjaan tai avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen suorittamaan tiedoksiantoon kohdistetut riitautukset on saatettava avunantoa pyytävän eikä suinkaan pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi.

44 Direktiivissä ei anneta pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion viranomaisille valtaa valvoa avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimia, vaan sen 14 artiklan 2 kohdassa rajataan nimenomaisesti mainittujen viranomaisten valvontavalta pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion toimiin.

45 Vaikka toimien, joihin jäsenvaltiot ryhtyvät direktiivillä 2010/24 käyttöön otetun keskinäistä avunantoa koskevan järjestelmän nojalla, onkin oltava unionin perusoikeuksien, kuten perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitetun, tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden mukaisia, tästä ei millään tavoin seuraa, että avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimet pitäisi voida riitauttaa sekä tämän että pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuimissa. On päinvastoin katsottava, että kyseisellä avunantojärjestelmällä – juuri siksi, että se perustuu keskinäisen luottamuksen periaatteeseen – kyetään parantamaan oikeusvarmuutta silloin, kun kyse on sen jäsenvaltion määrittämisestä, jonka tuomiovallan piirissä kyseiset riita-asiat käsitellään, ja rajoittamaan näin forum shoppingia (ks. analogisesti tuomio 21.12.2011, N. S. ym., C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, 79 kohta).

46 Tästä seuraa, että kanne, jonka asianomainen nostaa pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa torjuakseen maksuvaatimuksen, jonka tämän jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on osoittanut hänelle sellaisen saatavan perimiseksi, joka on syntynyt avunantoa pyytäneessä jäsenvaltiossa, ei voi johtaa saatavan laillisuuden tutkimiseen.

47 Sitä vastoin on niin, kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, että saattaa olla mahdollista, että pyynnön vastaanottanut viranomainen päättää poikkeuksellisesti olla myöntämättä apua sitä pyytäneelle viranomaiselle. Saatavan perintäpyynnön täytäntöönpanosta voidaan siis pätevästi kieltäytyä, jos käy ilmi, että sen täytäntöönpano loukkaisi sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jonka alaisena pyynnön vastaanottanut viranomainen toimii (ks. direktiivin 76/308 12 artiklan, joka vastaa asiallisesti direktiivin 2010/24 14 artiklaa, osalta tuomio 14.1.2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, 42 kohta).

48 Tämän osalta on tuotava esiin se, että direktiivin 2010/24 13 artiklan 1 kohdan mukaan saatavaa, jonka osalta on esitetty perintäpyyntö, on perinnän suorittamiseksi pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa kohdeltava siten kuin se olisi pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatava, ja näin tämä jäsenvaltio saadaan käyttämään toimivaltuuksia ja soveltamaan menettelyjä, joista säädetään lailla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä, joita sen oikeusjärjestyksessä sovelletaan samanlaisiin tai samankaltaisiin veroihin tai maksuihin. On kuitenkin vaikea ajatella, että asiakirja, joka mahdollistaa samanlaisen tai samankaltaisen saatavan perimisen pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa, pantaisiin siellä täytäntöön, jos tällä täytäntöönpanolla loukataan sen oikeusjärjestyksen perusteita (ks. analogisesti direktiivin 76/308 osalta tuomio 14.1.2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, 43 kohta).

49 Unionin tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin valvoa rajoja, joiden puitteissa jäsenvaltion viranomaiset voivat unionin lainsäätäjän käyttöön ottamassa yhteistyöjärjestelmässä kansallisen oikeusjärjestyksen perusteiden kaltaisiin kansallisiin käsityksiin vetoamalla kieltäytyä myöntämästä apuaan toiselle jäsenvaltiolle (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, 56 ja 57 kohta ja tuomio 25.5.2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, 39 ja 40 kohta).

50 Oikeuskäytännössä on lisäksi vakiintuneesti todettu, että keskinäisen luottamuksen periaatteen rajoituksia on tulkittava suppeasti (ks. mm. tuomio 14.11.2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, 29 kohta; tuomio 16.7.2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, 41 kohta; tuomio 25.5.2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, 38 kohta ja tuomio 23.1.2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, 48 kohta).

51 Tässä tapauksessa huolimatta siitä, että perintäpyynnössä oli ilmoitus siitä, että avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa on sovellettu perintämenettelyjä, ennakkoratkaisupyynnön mukaan on riidatonta, että asianomainen oli saanut tiedon siitä, että hänelle oli määrätty rahamääräinen seuraamus avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa useita vuosia aikaisemmin, vasta, kun avunantoa pyytävän jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toimitti hänelle maksuvaatimuksen yhdenmukaisine asiakirjoineen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että henkilö oli saanut tarkempia tietoja sen päätöksen sisällöstä ja perusteista, jolla seuraamus oli hänelle määrätty, vasta pitkän ajan kuluttua siitä, kun hän oli saanut tiedon sen olemassaolosta.

52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo tämän vuoksi, että perintäpyynnön täytäntöönpanosta kieltäytyminen voitaisiin perustella syillä, jotka liittyvät oikeuteen saada asiansa tosiasiallisesti tuomioistuimen käsiteltäväksi ja siihen, että Irlannissa sellaisen rahamääräisen seuraamuksen täytäntöönpano, jota ei ole annettu asianomaiselle tiedoksi, on vastoin oikeusjärjestyksen perusteita.

53 Arvioitaessa sitä, voivatko olosuhteet, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut, johtaa täytäntöönpanosta kieltäytymiseen ilman, että keskinäisen luottamuksen periaatetta loukattaisiin, on ensin muistutettava, että yhdenmukaista asiakirjaa, jonka avunantoa pyytänyt viranomainen osoitti pyynnön vastaanottaneelle viranomaiselle saatavan perimiseksi ja jonka viimeksi mainittu toimitti asianomaiselle maksuvaatimuksen liitteenä, ei ole tarkoitettu sellaisen päätöksen tiedoksi antamiseen sen saajalle, johon saatava perustuu ja joka on tehty siinä jäsenvaltiossa, jonka alaisuudessa avunantoa pyytänyt viranomainen toimii. Tässä asiakirjassa mainitaan, kuten edellä 9 kohdassa on todettu, muun muassa saatavan luonne ja sen suuruus sekä asianomaisen henkilötiedot, ja sen tarkoituksena on mahdollistaa se, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaiset voivat ryhtyä täytäntöönpanotoimiin ja näin auttaa perinnässä. Tämän asiakirjan toimittamista asianomaiselle ei kuitenkaan ole pidettävä päätöksen tiedonantona, kun rahamääräisen seuraamuksen määräämistä koskevaa päätöstä ja sen perusteita ei ole toimitettu hänelle.

54 Tämän jälkeen on muistutettava, että tällä järjestelmällä keskinäisestä avunannosta saatavien perinnässä pyritään takaamaan erityisesti kaikkien niiden saatavaan tai sen perintään liittyvien asiakirjojen ja päätösten tehokas tiedoksianto, jotka ovat peräisin siitä jäsenvaltiosta, jossa avunantoa pyytävällä viranomaisella on kotipaikka (ks. direktiivin 76/308 osalta tuomio 14.1.2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, 57 kohta). Direktiivin 2010/24 8 artiklassa säädetään tämän osalta siitä, että saatavan vahvistanut viranomainen voi pyytää sen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, jossa asianomaisella on kotipaikka, apua saatavaan liittyvien asiakirjojen tiedoksiannossa.

55 Lopuksi on syytä korostaa sitä, että asianomaisen on, voidakseen käyttää perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettua oikeuttaan saada hänelle vastainen päätös tosiasiallisesti tuomioistuimen käsiteltäväksi, saatava tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista joko suoraan päätöksestä itsestään tai ilmoituksella asianomaisen pyynnöstä, jotta hän kykenisi puolustamaan oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättämään kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, onko asian saattaminen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tarpeellista (tuomio 4.6.2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pääasiassa kuvaaman kaltaisessa tilanteessa asianomaiseen on kohdistettu direktiivissä 2010/24 tarkoitettu perintäpyynnön täytäntöönpanomenettely siitä huolimatta, ettei kyseessä olevaa rahamääräistä seuraamusta ole annettu hänelle tiedoksi. Asianomainen on näin joutunut tilanteeseen, jossa pyynnön vastaanottanut viranomainen on vaatinut häntä maksamaan kyseisen seuraamuksen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuine

korkoineen ja kuluineen ja sen 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuine viivästyskorkoineen, vaikka hänellä ei ole ollut tilaisuutta riitauttaa seuraamusta siinä jäsenvaltiossa, jonka alaisuudessa avunantoa pyytänyt viranomainen toimii, koska hänellä ei ole ollut riittäviä tietoja sen päätöksen sisällöstä ja perusteista, jolla seuraamus on hänelle määrätty.

57 On kuitenkin niin – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa todennut, – että tilanne, jossa avunantoa pyytänyt viranomainen pyytää sellaiseen päätökseen perustuvan saatavan perimistä, jota ei ole annettu asianomaiselle tiedoksi, ei ole direktiivin 2010/24 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn perintäpyyntöjä koskevan edellytyksen mukainen. Koska tämän säännöksen mukaan perintäpyyntöä ei voida esittää, jos ja niin kauan kuin saatava ja/tai asiakirja, joka mahdollistaa sen täytäntöönpanon avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa, on riitautettu mainitussa jäsenvaltiossa, ei tällaista pyyntöä voida esittää myöskään silloin, kun asianomaiselle ei ole ilmoitettu saatavan olemassaolosta, sillä tämä tieto on välttämätön edellytys sen riitauttamiselle.

58 Tätä tulkintaa tukee perusoikeuskirjan 47 artikla ja oikeudellisten asiakirjojen tiedoksiantoa koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Tämän oikeuskäytännön mukaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettujen oikeuksien turvaaminen edellyttää muun muassa sitä, että huolehditaan paitsi siitä, että asiakirjan vastaanottaja todella vastaanottaa kyseessä olevan asiakirjan, myös siitä, että hänellä on ollut tilaisuus saada tosiasiallisesti ja täysimääräisesti tietoonsa ja ymmärtää häntä vastaan ulkomailla aloitetun menettelyn tarkoitus ja ulottuvuus, jotta hän voi tehokkaasti vedota oikeuksiinsa lähettävässä jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 16.9.2015 Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, 31 ja 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämänkaltaisilla näkökohdilla on merkitystä myös silloin, kun kyse on direktiivistä 2010/24.

59 On siis niin, että silloin kun esitetään perintäpyyntö, vaikka asianomaisella ei ole ollut mahdollisuutta saattaa asiaa avunantoa pyytävän jäsenvaltion tuomioistuinten käsiteltäväksi olosuhteissa, jotka täyttävät tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan perusoikeuden vaatimukset, direktiivin 2010/24 14 artiklan 1 kohdassa säädettyyn sääntöön, sellaisena kuin se on saatettu osaksi kansallista oikeutta, ei voida kohtuuden nimissä vedota häntä vastaan.

60 Näin on varsinkin silloin, kuten käsiteltävässä pääasiassa, kun avunantoa pyytävä viranomainen on itse ilmoittanut perintäpyynnössä, eli ennen kuin asianomainen on saanut tietää kyseessä olevan saatavan olemassaolosta, ettei avunantoa pyytävässä jäsenvaltiossa ollut enää mahdollisuutta saatavan riitauttamiseen niin hallinto- kuin lainkäyttöelimissäkään. Vaikka Kreikan hallitus onkin myöhemmin unionin tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa väittänyt päinvastaista ilmoittamalla, että mahdollisuutta muutoksenhakuun ei ollut menetetty sen muutoksenhakuajan päättyessä, joka alkoi kulua saatavan julkaisemisesta Helleenien tasavallan virallisessa lehdessä, asianomaista ei voida moittia siitä, että hän on ottanut huomioon avunantoa pyytäneen viranomaisen perintäpyynnössä antamat tiedot, joista hän on saanut jäljennöksen ja joista hän on hankkinut varmuuden tiedot vahvistaneen Kreikan oikeuden asiantuntijan avulla saatuaan tiedon saatavan olemassaolosta.

61 Edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen poikkeuksellinen tilanne, jossa jäsenvaltion viranomainen pyytää toisen jäsenvaltion viranomaista perimään sellaiseen rahamääräiseen seuraamukseen perustuvan saatavan, josta asianomainen ei tiennyt, voi perustellusti johtaa siihen, että viimeksi mainittu viranomainen kieltäytyy antamasta apua perinnässä. Direktiivissä 2010/24 tarkoitettu avunanto on, kuten direktiivin nimi ja sen johdanto-osan perustelukappaleet osoittavat, luonnehdittu ”keskinäiseksi”, mikä merkitsee muun muassa sitä, että avunantoa pyytävän viranomaisen tehtävänä on huolehtia ennen perintäpyynnön esittämistä siitä, että olosuhteet ovat sellaiset, että pyynnön vastaanottava viranomainen kykenee tarjoamaan apuaan hyödyllisellä tavalla ja perustavanlaatuisten unionin oikeusperiaatteiden mukaisesti.

62 Esitettyyn kysymykseen on kaikkien edellä esitettyjen näkökohtien perusteella vastattava, että direktiivin 2010/24 14 artiklan 1 ja 2 kohtaa on perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa tarkasteltuina tulkittava siten, etteivät ne estä jäsenvaltion viranomaista kieltäytymästä sellaisen perintäpyynnön

täytäntöönpanosta, joka koskee pääasiassa kyseessä olevan kaltaista, jossakin toisessa jäsenvaltiossa määrättyyn rahamääräiseen seuraamukseen perustuvaa saatavaa, siitä syystä, ettei päätöstä, jolla seuraamus määrättiin, ole annettu asianomaiselle asianmukaisesti tiedoksi ennen kuin perintäpyyntö on tämän direktiivin mukaisesti esitetty kyseiselle viranomaiselle.

Oikeudenkäyntikulut

63 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 16.3.2010 annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU 14 artiklan 1 ja 2 kohtaa on Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa tarkasteltuina tulkittava siten, etteivät ne estä jäsenvaltion viranomaista kieltäytymästä sellaisen perintäpyynnön täytäntöönpanosta, joka koskee pääasiassa kyseessä olevan kaltaista, jossakin toisessa jäsenvaltiossa määrättyyn rahamääräiseen seuraamukseen perustuvaa saatavaa, siitä syystä, ettei päätöstä, jolla seuraamus määrättiin, ole annettu asianomaiselle asianmukaisesti tiedoksi ennen kuin perintäpyyntö on tämän direktiivin mukaisesti esitetty kyseiselle viranomaiselle.

Allekirjoitukset